

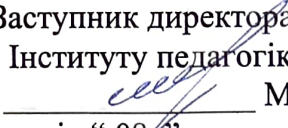
**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

«ПОГОДЖЕНО»

Директор Інституту педагогіки НАПН
України

Олег ТОПУЗОВ
від "08" липня 2021 р.

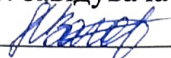
Заступник директора з наукової роботи
Інституту педагогіки НАПН України

Микола ГОЛОВКО
від "08" липня 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
дисципліни**

«ТЕХНОЛОГІЯ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ»

для здобувачів вищої освіти
Ступінь «Доктор філософії»
спеціальності: *011 Освітні, педагогічні науки*

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

В.о. завідувача аспірантури та докторантури

Марина ЗАГОРУЛЬКО

Робоча програма навчальної дисципліни «ТЕХНОЛОГІЯ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, 2021. – 19 с.

Автори:

Топузов Олег Михайлович, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, директор Інституту педагогіки НАПН України.

Калініна Людмила Миколаївна, докторка педагогічних наук, професор, учений секретар Інституту педагогіки НАПН України.

Рецензенти:

Луценко Григорій Васильович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту Глухівського НПУ ім. О. Довженка.

Лісова Наталія Іванівна, докторка педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України.

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України.

Протокол № 8 від «05» липня 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 1	Галузь знань: <u>01 – «Освіта/Педагогіка»</u>	Загальна підготовка
Загальна кількість годин – 30		
Модулів – 2	<u>011 «Освітні, педагогічні науки»</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
		Семестр
		2
Індивідуальне заняття не передбачено	Освітній ступінь: <u>Доктор філософії</u>	Лекції
		4 год.
		Семінарські
		6 год.
		Практичні
		0 год.
		Самостійна робота
		20 год.
		Вид контролю: залік/екзамен

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:1,5.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою навчальної дисципліни «Технологія дисертаційної роботи» є формування та розвиток у слухачів методологічної культури та науково-дослідницької компетентності.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування наступних компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

- здатність і готовність розв'язувати комплікативні науково-дослідні (науково-теоретичні та науково-практичні) проблеми в галузі освіти (відповідно до цілей і завдань професійно-педагогічної та дослідно-інноваційної діяльності) на засадах реалізації голістичного, інтегрованого та компетентнісного підходів, що зумовлює переосмислення наявних та створення нових фундаментальних теоретичних знань (обґрунтованих на концептуально-методологічному рівні) та запровадження новітньої професійно-педагогічної практики (через реалізацію сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти).

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1** - здатність і готовність здобувати концептуальні та методологічні знання в галузі освіти та розуміти їхню сутність.
- ЗК 2** - здатність і готовність до виконання науково-дослідної діяльності в галузі освіти на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення.
- ЗК 3** - здатність і готовність до ефективної і продуктивної наукової комунікації в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності.
- ЗК 4** - здатність і готовність використовувати інформаційні технології в процесі реалізації сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти.
- ЗК 5** - здатність і готовність до аналізу і синтезу актуальної професійно значущої інформації в галузі освіти з різних джерел.
- ЗК 6** - здатність і готовність до безперервного особистісного та професійно-педагогічного саморозвитку та самовдосконалення.
- ЗК 7** - здатність і готовність до генерування нових науково-значущих ідей як результату креативного мислення під час здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти та професійно-педагогічної діяльності.
- ЗК 8** - здатність і готовність імплементувати в освітній процес інноваційні практики на основі реалізації сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти.
- ЗК 9** - здатність і готовність до стимулювання вияву суб'єктності учасників освітнього процесу (з превалюванням мотиваційної складової).
- ЗК 10** - здатність і готовність до організаційно-управлінської діяльності в закладах вищої та загальної середньої освіти з акцентуацією на морально-етичній компоненті).
- ЗК 11** - здатність і готовність до популяризації української культурної спадщини, національних цінностей на засадах інтеграції до загальноєвропейських і глобальних цінностей.
- ЗК 12** - здатність і готовність до соціально-управлінської діяльності на засадах поваги до індивідуальності особистості та людиноцентристської довірчо-партнерської взаємодії.
- ЗК 13** - здатність і готовність до науково-дослідної та професійно-педагогічної рефлексії.

фахові компетентності (ФК):

- ФК 1** - **Науково-комунікаційна компетентність** виявляється в здатності і готовності здійснювати письмову та усну інтеракцію на високому рівні володіння державною та іноземними мовами.
- ФК 2** - **Дидактико-методична компетентність** виявляється в здатності і готовності застосовувати в освітньому процесі сучасно-доцільні наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти.
- ФК 3** - **Цифрова (діджитальна) компетентність** виявляється в здатності і готовності застосовувати сучасні цифрові технології під час організації та здійснення освітнього процесу в закладах вищої та загальної середньої освіти та під час здійснення науково-дослідної діяльності.
- ФК 4** - **Психолого-педагогічна компетентність** виявляється в здатності і готовності визначати й урахувати в освітньому процесі індивідуально-

психологічні та індивідуально-типологічні особливості учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) та під час здійснення науково-дослідної діяльності.

- ФК 5** - **Організаційно-управлінська компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності управляти організацією та здійсненням освітнього процесу в закладах вищої та загальної середньої освіти на засадах превалювання морально-етичної компоненти та в процесі керування здійсненням науково-дослідної діяльності.
- ФК 6** - **Лідерська компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності виявляти суб'єктні якості під час організації та управління освітнім процесом в закладах вищої та загальної середньої освіти.
- ФК 7** - **Інклюзійно-дидактична компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності створювати психологічно та дидактично комфортне безпечне освітнє середовище (відповідно до рівня освіти, який надається).
- ФК 8** - **Компетентність популяризації здорового способу життя**, яка виявляється в здатності і готовності інтегрувати в зміст освіти питання і проблеми, безпосередньо пов'язані з використанням здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу (відповідно до рівня освіти, який надається) зокрема та в житті загалом.
- ФК 9** - **Дослідницько-проектувальна компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності здійснювати проектування науково-дослідної діяльності в освітньому процесі на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення.
- ФК 10** - **Аналітико-прогностична компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності здійснювати процес аналізу та синтезу задля забезпечення науково-обґрунтованої прогностики результатів освітнього процесу, управління освітніми процесами та системами (відповідно до рівня освіти, який надається).
- ФК 11** - **Організаційно-інтеграційна компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності організовувати на засадах реалізації інтеграційного та голістичного підходів освітній процес як процес сталого розвитку учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається).
- ФК 12** - **Контрольно-оцінювальна компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності контролювати й оцінювати результати навчання учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається), а також результати управління освітніми процесами та системами на засадах голістичного та інтеграційного підходів.
- ФК 13** - **Інноваційно-дослідницька компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності застосовувати сучасно-доцільні наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти, а також спиратися на їхнє теоретико-методологічне обґрунтування в процесі здійснення науково-дослідної діяльності.
- ФК 14** - **Компетентність безперервного професійно-педагогічного саморозвитку**, яка виявляється в здатності і готовності підвищувати рівень власної професійно-педагогічної майстерності на константній основі через поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти.
- ФК 15** - **Рефлексійно-дослідницька компетентність**, яка виявляється в здатності і готовності здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності на рефлексійній основі.

Результати навчання дисципліни «Технологія дисертаційної роботи» можна вважати успішними за умови досягнення програмних результатів:

ПРН	Знання	Уміння та навички
ПРН 1	<ul style="list-style-type: none"> - концептуальні та методологічні знання в галузі освіти - знання про способи здобуття концептуально-методологічного знання 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здобувати та оновлювати на константній основі концептуальні та методологічні знання в галузі освіти
ПРН 2	<ul style="list-style-type: none"> - знання про методологію та технології науково-дослідної діяльності в галузі освіти - знання про аналітичне, критичне та креативне мислення 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння застосовувати методологію та технології науково-дослідної діяльності - уміння здійснювати науково-дослідну діяльність на основі аналітичного, критичного та креативного мислення
ПРН 3	<ul style="list-style-type: none"> - знання про комунікацію в освітній і науковій діяльності - знання про особливості наукової комунікації в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності (індивідуальний, груповий, колективний рівні) 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здійснювати комунікацію в освітній і науковій діяльності - уміння ефективно і продуктивно здійснювати наукову комунікацію в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності (індивідуальний, груповий, колективний рівні)
ПРН 4	<ul style="list-style-type: none"> - знання про сучасні інформаційні технології, форми, методи та засоби їх використання в освітньому процесі та науково-дослідній діяльності - знання про сучасно-доцільні наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти на основі застосування новітніх інформаційних технологій 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння застосовувати сучасні інформаційні технології в освітньому процесі та науково-дослідній діяльності - уміння використовувати розмаїття наявних технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти (на основі застосування новітніх інформаційних технологій)
ПРН 5	<ul style="list-style-type: none"> - знання про аналіз і синтез як теоретичний метод науково-педагогічного дослідження - знання про способи здобуття професійно значущої інформації в галузі освіти з різних джерел 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здійснювати аналіз і синтез інформації в галузі освіти - уміння визначати актуальність професійно значущої інформації - уміння працювати з різними джерелами інформації
ПРН 6	<ul style="list-style-type: none"> - знання про саморозвиток та самовдосконалення особистості, теорії особистості - знання про особливості 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння саморозвитку особистості - уміння самовдосконалення особистості - уміння професійно-педагогічного

	професійно-педагогічного саморозвитку та самовдосконалення суб'єктів освітньої і наукової діяльності	саморозвитку та самовдосконалення вчителя закладу загальної середньої освіти/ викладача закладу вищої освіти/ науково-педагогічного працівника
ПРН 7	- знання про креативне мислення особистості - знання про способи генерування науково-значущих ідей в галузі освіти під час здійснення науково-дослідної та професійно-педагогічної діяльності	- уміння мислити креативно - уміння генерувати нові науково-значущі ідеї в галузі освіти
ПРН 8	- знання про організацію сучасного освітнього процесу(його особливості в закладах вищої та загальної середньої освіти) - знання про наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти	- уміння імплементувати в освітній процес інноваційні освітньо-педагогічні практики - уміння адаптувати новітні західноєвропейські та світові освітньо-педагогічні практики до потреб системи освіти в Україні
ПРН 9	- знання про суб'єкта освітнього процесу, суб'єктність особистості та суб'єкт-суб'єкту взаємодію учасників освітнього процесу - знання про мотивацію, мотивацію навчання, теорії мотивації - знання про способи стимулювання вияву суб'єктності учасників освітнього процесу	- уміння діагностування ієрархії навчальних мотивів суб'єктів освітнього процесу - уміння стимулювати вияв суб'єктності учасників освітнього процесу
ПРН 10	- знання про організаційно-управлінську діяльність в закладах вищої та загальної середньої освіти - знання про морально-етичні основи організації та здійснення освітнього процесу	- уміння організовувати та управляти освітнім процесом - уміння дотримуватися етичних норм в організації та управлінні освітньою діяльністю
ПРН 11	- знання про необхідність і доцільність популяризації української культурної спадщини - знання про національні, загальноєвропейські і глобальні цінності	- уміння застосовувати розмаїття способів популяризації української культурної спадщини в освітньому процесі - уміння інтегрувати національні, загальноєвропейські і глобальні цінності в змісті освіти
ПРН 12	- знання про соціум та особливості соціально-управлінської діяльності - знання про індивідуума,	- уміння управляти закладами вищої та загальної середньої освіти на засадах поваги до індивідуальності особистості учасників освітнього процесу

	<p>особистість та індивідуальність особистості</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання про права і свободи людини 	
ПРН 13	<ul style="list-style-type: none"> - знання про рефлексію, науково-дослідну та професійно-педагогічну рефлексію - знання про самостійність та автономність суб'єктів освітньої і науково-дослідної діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> - рефлексійні уміння особистості - рефлексіні уміння суб'єкта освітньої і науково-дослідної діяльності - уміння виявляти самостійність і автономність в освітній, професійно-педагогічній і науково-дослідній діяльності
ПРН 14	<ul style="list-style-type: none"> - знання про наукову комунікацію українською мовою - знання стратегій комунікації учасників освітнього та науково-дослідного процесів - знання іноземної мови на рівні B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здійснювати наукову комунікацію (усно і письмово) українською мовою (іноземною/іноземними мовами) - уміння презентувати усно і письмово результати науково-дослідної діяльності українською мовою (іноземною/іноземними мовами)
ПРН 15	<ul style="list-style-type: none"> - знання з дидактики середньої та вищої школи - знання часткових (предметних методик) - знання про новітні методологічні підходи, закономірності і принципи освіти в галузі освіти, технології, методики, форми організації, методи, прийоми, засоби навчання - знання сучасних досягнень психодидактики, медіа-дидактики та ін. - знання про ключові компетентності учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) та наскрізні уміння (soft skills) 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння визначати методологію науково-педагогічного дослідження з дидактики вищої та середньої школи - уміння застосовувати в освітньому процесі технології, методики, форми організації, методи, прийоми, засоби навчання
ПРН 16	<ul style="list-style-type: none"> - знання про сучасні цифрові технології, цифрові гаджети, їхнє програмне забезпечення та потенційні можливості їх використання в освітній і науково-дослідній діяльності - знання про «четверту промислову революцію» та «Education 4.0» та відповідні тенденції змін в системі освіти України та країнах Західної Європи та інших розвинених країн світу 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння використовувати сучасні цифрові технології, цифрові гаджети, їхнє програмне забезпечення в використанні в освітній і науково-дослідній діяльності - уміння використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси в освітній, професійно-педагогічній і науково-дослідній діяльності в галузі освіти
ПРН 17	<ul style="list-style-type: none"> - знання про індивідуально-психологічні та індивідуально-типологічні особливості учнів 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння діагностувати індивідуально-психологічні та індивідуально-типологічні особливості

	<p>або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається)</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання психолого-педагогічних основ організації та здійснення освітньої діяльності в закладах вищої та загальної середньої освіти - знання психолого-педагогічних основ здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти 	<p>учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається)</p> <ul style="list-style-type: none"> - уміння організувати та здійснювати освітню діяльність на засадах урахування її психолого-педагогічних основ - уміння визначати значущі психолого-педагогічні особливості суб'єктів освітнього процесу та їх вплив на досягнення результатів науково-дослідної діяльності в галузі освіти - уміння розробляти індивідуальні освітні траєкторії учнів або/і студентів на основі визначення їхніх індивідуально-психологічних та індивідуально-типологічних особливостей
ПРН 18	<ul style="list-style-type: none"> - знання про особливості організаційно-управлінської діяльності в сучасних закладах вищої та загальної середньої освіти - знання про способи реалізації технологій управління в галузі освіти 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння організовувати й управляти освітнім процесом на засадах збереження психічного здоров'я його суб'єктів, запобігання їхньому професійному вигоранню тощо - уміння реалізації технологій управління в галузі освіти
ПРН 19	<ul style="list-style-type: none"> - знання теорій лідерства - знання про суб'єктні якості особистості та способи їх вияву в освітній діяльності та професійно-педагогічній діяльності вчителя / викладача - знання про роль лідерства під час організації та управління освітнім процесом в закладах вищої та загальної середньої освіти 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння діагностування лідерських якостей суб'єктів освітнього процесу - уміння реалізовувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію в освітній, професійно-педагогічній та науково-дослідній діяльності на засадах лідерства
ПРН 20	<ul style="list-style-type: none"> - знання про психологічний і дидактичний комфорт в освітньому процесі - знання про психолого-дидактичні особливості організації та здійснення інклюзійного навчання - знання про можливості і засоби створення психологічно та дидактично комфортного інклюзійного освітнього середовища (відповідно до рівня освіти, який надається) - знання про основи організації науково-дослідної діяльності в галузі інклюзійної освіти (на рівні загальної середньої та вищої освіти) 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння діагностування індивідуально-психологічних й індивідуально-типологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу з особливими потребами - уміння враховувати індивідуально-психологічні й індивідуально-типологічні особливості суб'єктів освітнього процесу з особливими потребами під час створення психологічно та дидактично комфортного інклюзійного освітнього середовища (відповідно до рівня освіти, який надається) - уміння організовувати науково-дослідну діяльність в галузі інклюзійної освіти

ПРН 21	<ul style="list-style-type: none"> - знання про способи популяризації здорового способу життя - знання про можливості і способи інтеграції в зміст освіти питань, безпосередньо пов'язаних із використанням здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу (відповідно до рівня освіти, який надається) зокрема та в житті загалом 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння популяризації здорового способу життя - уміння інтеграції в зміст освіти питань, безпосередньо пов'язаних із використанням здоров'язбережувальних технологій
ПРН 22	<ul style="list-style-type: none"> - знання про розвиток аналітичного, критичного та креативного мислення - знання про проектування науково-дослідної діяльності в освітньому процесі на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння розвивати аналітичне, критичне та креативне мислення суб'єктів освітнього процесу - уміння проектувати науково-дослідну діяльність в освітньому процесі на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення
ПРН 23	<ul style="list-style-type: none"> - знання про аналітико-прогностичну діяльність та її інтеграцію в освітню та науково-дослідну діяльність як їхню невіддільну компоненту - знання про процеси аналізу та синтезу як засобу забезпечення науково-обґрунтованої прогностики результатів освітнього процесу 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здійснювати аналітико-прогностичну діяльність як невіддільну компоненту освітньої та науково-дослідної діяльності -
ПРН 24	<ul style="list-style-type: none"> - знання про сталий розвиток особистості в освітній і науково-дослідній діяльності - знання про організацію сталого розвитку учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) на засадах реалізації інтеграційного та голістичного підходів 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння забезпечення сталого розвитку суб'єктів освітнього процесу - уміння підтримувати сталий розвиток учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) на засадах реалізації інтеграційного та голістичного підходів
ПРН 25	<ul style="list-style-type: none"> - знання про контроль і оцінювання результатів навчання учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається) на засадах голістичного та інтеграційного підходів 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здійснювати системний і систематичний контроль і оцінювання результатів навчання учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається) на засадах голістичного та інтеграційного підходів - уміння розробляти системний моніторинг результатів навчання учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається) на засадах

		голістичного та інтеграційного підходів
ПРН 26	- знання про інноватику в науці загалом та в освіті зокрема - знання про новітні методологічні підходи в освіті, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти	- уміння інтегрувати новітні та класичні методологічні підходи в галузі освіти під час здійснення освітньої та науково-дослідної діяльності - уміння імплементувати положення новітніх методологічних підходів, а також інноваційні технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти в освітню практику та практику здійснення науково-педагогічних досліджень
ПРН 27	- знання про саморозвиток особистості загалом і саморозвиток в освітній і науково-дослідній діяльності зокрема - знання про можливості і способи вдосконалення професійно-педагогічної майстерності на константній основі через поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти	- уміння стимулювати саморозвиток особистості в освітній і науково-дослідній діяльності - уміння вдосконалювати професійно-педагогічну майстерність через поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти
ПРН 28	- знання про рефлексію особистості, - знання про науково-дослідницьку та професійно-педагогічну рефлексію	- уміння здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної освітньої діяльності - уміння здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності на рефлексійній основі

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви блоків (модулів) і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
Модуль I. Дисертація як кваліфікаційна робота та результат дослідження в структурі науки	15	2	2	0	11
Тема 1. 1. Сутність, специфіка та види наукових досліджень	8	2	0	0	6
Тема 1.2. Кваліфікаційна характеристика дисертації	7	0	2	0	5
Модуль II. Технологічні	15	2	4	0	9

основи здійснення та оформлення дисертаційної роботи					
Тема 2.1. Технологія організації та проведення наукового дослідження	5	2	0	0	3
Тема 2.2. Технологія підготовки рукопису дисертації	8	0	2	0	6
Тема 2.3. Правила цитування та бібліографічне посилання в науковому доробку учених і дослідників	2	0	2	0	0
Всього годин	30	4	6	0	20

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1.	Сутність, специфіка та види наукових досліджень	2
2.	Технологія організації та проведення наукового дослідження	2
	Разом	4

Тема 1. Сутність, специфіка та види наукових досліджень.

Вступ. Мета і завдання навчальної дисципліни. Сутність і специфіка дослідження в структурі наук про освіту та наукового знання. Види та характеристики наукових досліджень: фундаментальні, прикладні, розробки, розвідувальні, описові, аналітичні, міжгалузеві, міжнародні, національні, регіональні, галузеві, локальні, лонгітюдні та ін. Спільні та відмінні концепти наукового дослідження, пізнання, наукового (науково-дослідницького) проекту та дисертаційної роботи та їх призначення, взаємозв'язок з практикою та наукою про освіту.

Тема 2. Технологія організації та проведення наукового дослідження

Вимоги до планування, організації та проведення наукових досліджень. Дискурсивний аналіз підходів до визначення послідовності організації та етапів проведення наукового дослідження. Сутність, специфіка та характеристика етапів технології організації та проведення наукового дослідження в освіті. Методологічна рефлексія здійснення науково-дослідної роботи.

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем семінарських занять	Кількість годин
1.	Кваліфікаційна характеристика дисертації	2
2.	Технологія підготовки рукопису дисертації	2
3.	Правила цитування та бібліографічне посилання в науковому доробку учених і дослідників	2
	Разом	6

Тема 1. Кваліфікаційна характеристика дисертації

Питання для обговорення:

1. Вимоги до оформлення дисертації.
2. Критерії обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу та її затвердження.
3. Загальні положення, структура та правила оформлення дисертації у вигляді підготовленої наукової праці на правах рукопису.
4. Вимоги до структурних компонентів дисертації та їх дотримання.
5. Перевірка відповідності матеріалів і рукопису дисертації встановленим вимогам.

Тема 2. Технологія підготовки рукопису дисертації*Питання для обговорення:*

1. Композиція дисертаційної праці у ракурсі розгляду її компонентів у логічних, смислових і функційно-синтаксичних взаємозв'язках.
2. Рубрикація тексту дисертації.
3. Методичні прийоми викладу наукових матеріалів у дисертації: послідовний, цілісний, вибірковий, формально-логічний спосіб викладу матеріалу, логічні зв'язки та функційно-синтаксичні засоби зв'язку в науковому тексті.
4. Мовностилістична культура оформлення рукопису дисертації.

Тема 3. Правила цитування та бібліографічне посилання в науковому доробку учених і дослідників*Питання для обговорення:*

1. Бібліографічні посилання: загальні положення та правила складання (ДСТУ 8302:2015)».
2. Вітчизняні законодавчі вимоги до цитувань наукових джерел у процесі оформлення рукопису дисертації.
3. Оформлення списку використаних джерел у дисертації: Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015, або один із 11 міжнародних стилів цитування (MLA style, APA-1,2, Chicago/Turabianstyle, Harvard style, ACS, AIP, IEEE, Vancouver, OSCOLA, APS, Springer MathPhys Style).
4. Міжнародні стилі та посилання в наукових роботах.
5. Академічна доброчесність та етичні імперативи науково-дослідної діяльності відповідно до чинних Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту» та ін.
6. Стилi (правила) цитування наукових джерел у світовому дискурсі.
7. Офіційні правила транслітерації та їх застосування.
8. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора філософії та до оформлення та опублікування монографії.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом	0
	Разом	0

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Технологія дисертаційної роботи» спрямований на закріплення теоретичних знань і їх поглиблення, на набуття і

удосконалення практичних навичок і умінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота поділяється на 5 тем (по 3-6 годин кожна).

Кожна самостійна робота передбачає власну форму представлення.

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного семінарського заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачу на перевірку.

№ з/п	Назви тем самостійних робіт	Кількість годин
1	<p>Самостійна робота № 1 Проаналізувати та з'ясувати сутність феномена «наука» та сутнісні смисли, як соціального інституту, як процесу та результату одержання нових наукових знань; з'ясувати сутність та проаналізувати структуру поняття «наукові знання» в різних галузях науки, виявити в науковому дискурсі обґрунтовані класифікації наукового знання та форми їх представлення. <i>Форма представлення:</i> Наукова доповідь «Дисертація в структурі наукового знання».</p>	2
2	<p>Самостійна робота № 2 Проаналізувати дисертації з обраного напрямку дослідження з метою аналізу логіки представлення основних термінів дослідження та підготувати термінологічний словник базових і похідних термінів дослідження, яке Ви виконуєте. <i>Форма представлення:</i> глосарій термінів.</p>	4
3	<p>Самостійна робота № 3 Підготувати презентацію загальної характеристики дисертації (вступ відповідно до вимог оформлення дисертації, що відображає науковий апарат на концептуально окреслених методологічних засадах) з обраної проблематики дослідження. Підготувати і виголосити спіч, орієнтований на виголошення дефієнтів, які розкривають специфіку Вашого дослідження для «покоління F» (F - від лат. future - майбутнє) та його актуальність та соціальну значущість дослідження на 3 хвилини (оформити письмово). Вам необхідно довести актуальність на основі критичного аналізу наукових джерел з обраної теми та визначеної сутності наукової задачі з зазначенням відмінностей спрогнозованих Вами наукових і практичних результатів від раніше відомих у педагогіці. Необхідно сформулювати та оприлюднити наукову задачу, яку Ви розв'яжете, представити обрані Вами ідеї або ядро ідей, або власне запропоновані ідеї покращання якості освіти, довести їх інноваційність та прогресивність або їх консервативність для втілення. Також необхідно окреслити проблеми, з якими ми маємо справу в освіті та сенси, навколо яких мають об'єднатися та покращати освіту. <i>Форма представлення:</i> спіч (3-5 хв.). <i>Форма представлення:</i> презентація загальної характеристики дисертації, яку Ви виконуєте – «Науковий апарат дисертаційної роботи».</p>	5

4	Самостійна робота № 4 Підготувати модель технології технології організації та проведення дисертаційної роботи, яку Ви виконуєте на основі концептуально окреслених Вами ідей та засад із використанням SMART технології (від англ. self-monitoring, analysis and reporting technology) технології самоконтролю, аналізу та звітності. <i>Форма представлення:</i> модель.	3
5	Індивідуальна самостійна робота № 5 Розробити програму педагогічного дослідження в освіті, яке Ви виконуєте, що відображає тактику та стратегію в організації та проведення дослідження. <i>Форма представлення:</i> проєкт програми	6
	Разом	20

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання:
за типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

за системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

за джерелами знань:

- словесні - розповідь, пояснення, лекція;
- наочні - демонстрація, ілюстрація.

за рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

Методи під час дистанційного навчання: телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації, самостійна робота здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії з використанням освітніх платформ (Zoom, Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber).

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль успішності засвоєннями аспірантами навчального матеріалу здійснюється шляхом опитування й оцінювання знань під час семінарських занять,

виконання аспірантами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових контрольних тестувань.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Очікувані результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються на першому занятті в семестрі. Враховуються бали, набрані на заняттях та під час підсумкового іспиту. При цьому обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача під час заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном чи іншими пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвочасне виконання поставленого завдання та ін.

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів на 1 семестр, із них 85 балів здобувач може отримати впродовж роботи на семінарських, лекційних, практичних заняттях, 15 балів – на заліку.

Схема нарахування балів з дисципліни подано у таблиці.

Таблиця

Поточне оцінювання, самостійна робота, екзамен							Підсумковий контроль	Сума	
T1			T2				15	100	
Л	С	С/р	Л	С	С/р	С			С/р
5	10	15	5	10	15	10			15

Скорочення: Л – лекція; С – семінар; С/р – самостійна робота.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний посібник, який включає лекції з комп'ютерною презентацією, плани семінарських занять, навчальні ситуації з дисципліни «Технологія дисертаційної роботи» – рукопис.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Лук'янова Л. Законодавче забезпечення освіти дорослих: зарубіжний досвід / Лариса Лук'янова; Українська Асоціація освіти дорослих. Київ : ТОВ «ДКС-Центр», 2017. 147 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/708009/1/Lukianova%20book.pdf>
2. Наказ «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»
3. Невизначені знання: образ науки для світу, що змінюється. RGA Dolby. 1996. Cambridge University Press.
4. Міністерства освіти і науки № 40 від 12.01.2017 р., із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
5. Нові вимоги до оформлення дисертацій URL: [http://www.library.ukma.edu.ua/index.php?id=single&no_cache=1&tx_ttnews\[tt_news\]=907](http://www.library.ukma.edu.ua/index.php?id=single&no_cache=1&tx_ttnews[tt_news]=907)
6. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науковотехнічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 117 с. ISBN 978-966-97569-2-3
7. Навчання дорослих в умовах формальної і неформальної освіти: теорія і практика: монографія / М.П. Вовк, Л.Ю. Султанова, Н.О. Філіпчук, С.О. Соломаха, Ю.В. Грищенко. Київ, 2019. 498 с. URL <https://lib.iitta.gov.ua/718748/>
8. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям; вид. 2, перероб. Київ; Вінниця: 2010. 307 с. URL: <https://hum.edu-lib.com/pedagogika-psihologiya/goncharenko-s-u-pedagogichni-doslidzhennya-metodologichni-poradi-molodim-naukovtsyam>
9. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень. Київ: Професіонал, 2004. 113 с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Kovalchuk_2005_240.pdf
10. Лузан П. Г. Основи науково-педагогічних досліджень: навчальний посібник / П. Г. Лузан, І. В. Сопівник, С. В. Виговська. 3-є вид. доповнене. Київ: НАКККиМ, 2011. 314 с. URL: https://bahmat.at.ua/MET_NAUK_DOSL/S.VYGOVSJKA_POSIBNYK.pdf
11. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А.Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с. URL: https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf
12. Розуміння наукового дослідження через моделювання процесів. Роберт В. П. Лук – 2010. Основи науки 15 (1): 49-78. Microsoft Word - fos2x.doc (philpapers.org) (англійською)
13. Українські аналітичні дослідження науки в пошуках сенсу їх існування. Володимир Кузнєцов. 2012. В. М. Попович (ред.), «Теорія» в гуманітарних дослідженнях та інтенціональних моделях у точних науках» . С. 116–168.
14. Проблематика без роботи в глобальному та національному розвитку. Сергій Сардак та Ю. С. Беліч С. Е. Сардак. 2018. Економіка та Суспільство, 17: 490-495.
15. Сагуйченко В.В. Філософська та наукова методологія: Аспекти взаємодії /Збірник Наукових Праць. Філософія І Соціологія В Контексті Сучасної Культури : 172--179 (2009).
16. Топузов О.М., Калініна, Л.М. Моделі управлінської діяльності керівника школи. Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи: зб. наук. пр. Київ: Логос, 2000. С. 35–42.
17. Топузов О.М. Інтелектуальний розвиток учнів у проблемному навчанні. Рідна школа. 2006. № 11. С. 6–8.

18. Топузов О.М. Проектування інформаційно-освітнього середовища навчальних закладів у сучасному суспільстві. Український педагогічний журнал. 2017. № 1. С. 26–36.
19. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заступник голови), О. М. Топузов (заступник голови), С. О. Сисоєва, О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П. Ю. Саух, І. Ю. Регейло (секретар) за заг. ред. В.Г. Кременя, Київ : Нац. акад. пед. наук України, 2021. 384 с. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua> URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/1/nac%20dopovid%202021%20color%201%20%281%29.pdf>
20. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. URL: <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/Melnyk60h84-2016-ilovepdf-compressed.pdf>

Додаткова

1. Бондаренко Л. І. Розвиток дослідницької компетентності майбутніх викладачів вищих навчальних закладів : метод. рек. для виклад. вищих навч. закл., аспірантів, магістрантів. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 56 с.
2. Науково-дослідна робота в закладах освіти: метод. посібник / Укл. Ю. О. Туранов, В. І. Уруський. Тернопіль: Астон, 2001. 138 с.
3. Педагогічний експеримент: навч.-метод. посіб. / [укладач О. Е. Жосан]. Кіровоград : Видавництво КОППО імені Василя Сухомлинського, 2008. 72 с.

Періодична література

1. Український педагогічний журнал
2. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи.
3. Освітологія
4. Педагогіка і психологія.
5. Педагогічна газета.

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека НАПН України. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Режим доступу: <http://iprood.com.ua/biblioteka/>
4. Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.osvita.com>
5. Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://znannya.info>
6. Освіта України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>
7. Освіта.UA [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua>
8. Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.pedlib.clx.ru>
9. Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 8 від «05» липня 2021 р.).

Рецензент:

Луценко Григорій Васильович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту Глухівського НПУ ім. О. Довженка.

Топузов Олег Михайлович, Калініна Людмила Миколаївна. Робоча програма навчальної дисципліни «ТЕХНОЛОГІЯ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки», 2021. [Електронне видання]. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, 2021. 19 с.

Навчальна програма дисципліни «Технологія дисертаційної роботи» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки третього рівня вищої освіти галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки». Метою навчальної дисципліни «Технологія підготовки дисертаційної праці» є формування та розвиток у слухачів методологічної культури та науково-дослідницької компетентності.

The curriculum of the discipline “Technology of Thesis Preparation” is compiled in accordance with the educational and scientific program of training of the third level of higher education in the field of knowledge 01 “Education/Pedagogy” for specialty 014 “Educational, Pedagogical Sciences”. The aim of the discipline “Technology of Thesis Preparation” is to form and develop methodological culture and research competence among PhD students.